

<https://mek.oszk.hu/10900/10950/10950.htm#3>

MAKKAI SÁNDOR

TÁLTOSKIRÁLY (1934)

Szépirodalmi Kiadó, 1980

Részlet

Nyakig sáros, hihetetlenül rongyos, piszokkal, féreggel borított embercsorda vonszolta magát a hadnagy után, közrevéve dühös székely íjászoktól, akik hosszú ostorokkal csapdostak közibük, hogy elfelejtessék velük a test ördögi vágyát a sárban való elnyúlás és édes halál után.

Albán, szerb, kun, bolgár, a Balkán minden fajtája taposta egymás sarkát, férfiak és asszonyok, öregek és szinte gyermekek. A legtöbbje bután meredt maga elé, már szenvedésre is képtelenül, s csak olyankor vigyorodott el gépiesen az arca, ha ostor érte, figyelmeztetve "az igazságra". De itt is, ott is lehetett látni közöttük hihetetlenül sovány, nyurga, nagy szakállú pópákat, csontjaikon fekete talárok hosszú foszlányaival, amint rajongó szemmel tágultak az égre, s olykor valami üvöltésszerű zsoltárba hördültek, amit a körülöttük vánszorgók fölkaptak, aztán ismét elejtettek. Valahányszor egy-egy ilyen próbálkozás kiszakadt belőlük, az íjászok, mintha darázs döfött volna a fülcimpájukba, elordították magukat s odacsördítettek a hangok sűrűjébe.

Mászott, mászott tűrhetetlen lassúsággal, vérre ingerlő látszatával az egy helyben taposásnak ez az emberi húsból való undok százlábú, dombra föl, lejtőn le, mintha kínjában görbítené hátát púposra s nyúlna ki megint a világ végéig.

Az íjászok alig tudták visszatartani magukat a dühödt kívánczóságtól, hogy halomra lődözzék őket. Ide-oda nyargaltak, fel s alá a menet két oldalán, csapkodva s cifrákat bömbölve. Szívderítő változatosság volt, ha egy-egy öreg vagy kölykét hátán cipelő asszony végre is boldogan elvágódott, s az ostor szapora vagdosására sem kászálódott föl többé. Ilyenkor egy kis torlódás támadt, a katonák üvöltöttek, a rabok állati módon nyöszörögtek, vinnyogtak, aztán hátulról sűrűbben kondultak a karikások, s a tömeg áttaposott az elesetteken, irigykedő sóhajtozásokkal.

A hadnagy messzi előrelábalt ezalatt. Akármilyen emberevő kedvében volt is a gyalázatos kötelesség miatt, amit reányomtak, a mellében mégis valami bizsergő

öröm futkározott, úgyhogy föltépte bekecsét, s bozontos szügyét kitarta az üde tavaszi szélnek, amely messzi hegyek hószagát az ébredő föld izgató párájával keverve csapta szembe vele. Odafönn fehér gomolyfelhők lebegtek kelet felé, s az ég kéklett, mint egy álomból fölnyíló leányszem. A sűrűség alá futó dombok ragyogtak a nap gyermeki kacagásában, hóvirággal borítva a faközöld gyept felett, mintha duzzadó asszony mellék villognának. A hegyoldalak rengeteghajzata még szürkén, barnán, feketén zúg a szélben, de a folyó partjain hosszú, sárga barkák lengedeznek, s ezüstös rügyek pattognak. A meder erében feszülve lüktet, rohan a föld vére, s bizakodó madarak rikkantanak a levegőbe mámorosan cikázva. Mély színek vibrálnak a dús párákban, a szív izmai csiklandva húzódnak össze, s lökik az ujjongó vért a táguló tüdőbe.

Zágon hadnagy nagyot szippantott a jóféle levegőből, s hátralökte kucsmáját izzadó homlokáról. Nagy éhséget érzett. Minden porcikája enni-inni akart, s a szájában csodaízek gyűltek össze. Nagyot nyelt, s kívánczozva nézett körül, alkalmas táborhely iránt.

- No, még odáig! - biztatta magát a tetőre pillantva, melyre az út fölkapatott.

Megérdemelte a fáradságot. Lova mintha földbe gyökerezett volna, állott meg a csúcson. Egész testében megrázkódott. Ércesen nyerített bele a tavaszba. De a hadnagy is elkurjantotta magát. A Maros távoli síkja tárult ki előtte, a hatalmas folyó aranyló szökesége a zsendülő tér zöldjében, beszegve az érchegek ibolyakék, hősüvegű csúcsaival. A hágó alatt ott a régóta várt útelágazás, délnek Fehérvárba, északnak Tordára. Mind a két ág a régi római útba torkollott, s az már olyan kő, amely minden vajdák és ispánok dacára romolhatatlanul, simán fekszik a ló lába alá.

<https://mek.oszk.hu/10900/10950/10950.htm#3>

SÁNDOR MAKKAI

TÁLTOS KING (1934)

Szépirodalmi Publisher, 1980

Excerpt

A herd of people were dragging themselves after the lieutenant. They were covered with mud, up to their necks, covered with dirt and worms. They were incredibly ragged. They were surrounded by angry Szekely archers who snared among them with long whips to make them forget the desires of the flesh after falling in the mud and sinking to the sweet death.

Albanians, Serbs, Kuns, Bulgarians, all races of the Balkans, men and women, old people and almost children trampled on each other's heels. Most of them stared blankly ahead, already incapable of suffering. Their faces grinned automatically only when they were hit with a whip, warning them to the 'truth'. But here and there incredibly thin, lanky big-bearded priests with long strips of black robes hanging on their bones could be seen, as they were gazing at the sky with admiring eyes. Sometimes they burst into a howling psalm which the stragglers around them picked up and then dropped again. Whenever such an attempt broke out of them, as if a wasp had stung their earlobes the archers shouted a big and flowed into the thick of the sound.

This disgusting centipede made of human flesh was just crawling and crawling with an unbearable slowness, with its blood-curdling appearance of stomping in one place. Up the hills, down the slopes, as if it bended its back into a hump due to agony and reached out again to the end of the world.

The archers could hardly contain themselves their angry desire to shoot them down. They galloped up and down on both side of the procession flapping and screaming dirty words. It was a heart-warming change when an old person or a woman carrying her child on her back, finally, happily fell on the ground. They did not even flinch at the frequent slashing of the whip. At this time a small traffic jam occurred, the soldiers roared. The prisoners whined and whimpered in an

animalistic way, then the sound of the hoops came more harshly from behind. The crowd trampled the fallen ones with envious sighs.

During this time the lieutenant advanced far ahead. No matter how much he was in a cannibalistic mood due to his disgraceful duty imposed on him, yet a tingling joy was running through in his chest. Therefore, he tore his mackinaw coat up and exposed his shaggy chest to the fresh spring wind, which blew the smell of snow mixed with the exciting steam of the awakening earth towards him from the distant mountains. Above white cumulus clouds were floating towards east. The sky turned blue as if a girl's eyes had been opening from a dream. The hills running beneath the density sparkled in the in the childish laughter of the sun. The pale green lawn was covered with snow-flowers as if some swollen female breasts were twinkling. The abundant hair on the hill sides is rustling in the wind in the colours of grey, brown, black, though at the riversides long, yellow catkins are waving and silverish buds are popping. The blood of the earth is pulsating tensely and is running in the veins of the riverbed, and some hopeful birds screeched into the air, chattering drunkenly. Deep colors are vibrating in the thick vapor, the heart muscles contract in a tickling way and push the jubilant blood into the expanding lung.

Lieutenant Zágón took a big snip of the good air and pushed his fur-cap from his sweating forehead. He felt very hungry. Every inch of his body wanted to eat., and wonderful flavors were gathering in his mouth. He swallowed painfully and looked around longingly for a suitable camp site.

- Well, still up to there! – he encouraged himself while looking up at the top, to where the road climbed up.

It was worth of the effort. His horse stopped at the top, as if his feet were rooted to the ground. His whole body shook. He neighed in a metallic voice into the spring. The lieutenant also set up a shout. The distant plain of the Maros lay in front of him in the green of the plain the golden blonde of the huge river, being hemmed by the violet-blue, snow-capped peaks. There is the long-awaited fork of the road, south to Fehérvár, north to Torda. Both branches ended in the old Roman road, and it is already such a rock that lies under the horse's feet incorruptible despite of all the Voivods and Spaniards.

